

UCHWAŁA NR
RADY GMINY KROŚNICE

z dnia 2024 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Krośnice na lata 2024-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2023.40 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U.2021.1249 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr LXVII/411/2023 Rady Gminy Krośnice z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Krośnice na lata 2023-2027.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krośnice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

NA LATA 2024-2030

Krośnice 2024

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	3
2. System prawa w Polsce.....	4
3. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej	5
a) Przemoc domowa charakteryzuje to, że	6
b) Rodzaje przemocy	7
c) Fazy zjawiska przemocy	7
d) Kto może być osobą doznającą przemocy domowej.....	9
e) Obowiązki osoby stosującej przemoc	9
4. Diagnoza	10
5. Czynniki, które mogą wpłynąć na ograniczenie zjawiska przemocy domowej	12
6. Główne cele i założenia	13
a) Cele programu	13
b) Cele programu będą realizowane przez:.....	14
c) Założenia programu	14
7. Działania Gminy w zakresie Przeciwdziałania Przemocy Domowej	14
8. Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno- pomocowych.....	15
9. Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie Przeciwdziałania Przemocy.....	17
10. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie Przeciwdziałania Przemocy Domowej poprzez.....	17
11. Sprawozdawczość	17
12. Źródła finansowania programu.....	17

1. WPROWADZENIE

Przemoc, podobnie jak miłość, niejedno ma imię. Słusznie wszystkim kojarzy się z bólem i cierpieniem, siłą, przewagą oraz okrucieństwem. Z uwagi na to, że jedna z osób doznaje jej, a druga stosuje, wzbudza zarówno współczucie, jak i odrazę. Śmiało można sformułować tezę o powierzchowności przemocy, gdyż spotykamy się z nią w mediach, na ulicy, za ścianą, w szkole, pracy i nierzadko w domu- miejscu, które dla każdego powinno być azylem bezpieczeństwa. Rodzina z założenia to najmniejsza grupa społeczna, która dba o interesy każdego z jej członków. W praktyce jednak bywa przestrzenią do zawłaszczenia terytorium osób delikatniejszych, bardziej wrażliwych oraz zaspokajania swoich potrzeb ich kosztem. Każda rodzina kształtuje swoją historię i w różny sposób dochodzi do rozwiązywania problemów i trudnych sytuacji. Wewnątrz każdej rodziny istnieją silne więzi uczuciowe. Rodzina dba o to aby zachować wspólnotowość, a z drugiej strony, aby pozwolić na realizację indywidualnych pragnień każdego z członków rodziny. Członkowie rodziny dbają o zachowanie relacji, nawet gdy pojawiają się przykre emocje, nasilające się w nich cierpienie – starają się nie dopuścić do rozpadu rodziny.

Uruchamiają różne zachowania adaptacyjne które na dany moment przynoszą ulgę, ale w rezultacie mogą eskalować rozwój problemów. Zdarza się jednak, że na skutek nadmiernych problemów dochodzi do rozpadu więzi i utraty kontaktu, nie oznacza to jednak, że osoba, która opuszcza rodzinę, zostaje wymazana z pamięci pozostałych członków.

Powyższe mechanizmy adaptacyjne pojawiają się również w rodzinach z problemem uzależnień i stanowią one mechanizm podtrzymujący rozwój choroby, jaką jest uzależnienie. Pomimo narastającego kryzysu trudno jest dojść do rozwiązań, które miałyby rozwojowy charakter.

Powtarzane są takie zachowania i postawy, które na dany moment przywracają równowagę oraz dają złudną nadzieję na możliwość zmiany. Nasilone używanie alkoholu i /lub substancji psychoaktywnych powtarza się, pojawia się coraz więcej strat, rodzina dąży do tego, aby zminimalizować szkody i utrzymać swoją spójność. W miarę rozwoju uzależnienia zasoby rodziny wyczerpują się i coraz trudniej jest obronić status quo, wtedy dopiero pojawiają się tendencje do wprowadzania zmian. Im szybciej rodzina z problemem uzależnień skorzysta z pomocy zewnętrznej, tym sprawniej będzie mogła zapobiec nasileniu się poważnych problemów zdrowotnych i społecznych niszczących więzi.

Zbyt długie destrukcyjne przystosowanie się do sytuacji niekorzystania ze specjalistycznej pomocy może wpłynąć w sposób negatywny na zdrowie i rozwój poszczególnych osób w rodzinie, szczególnie dzieci.

Rodzina kształtuje człowieka i przygotowuje go do życia w społeczeństwie. Jednak coraz częściej słyszymy, że rodziny nie wywiązują się ze swoich zadań, że zamiast poczucia bezpieczeństwa jest strach i niepewność, zamiast miłości – ból i cierpienie, zamiast szacunku i uznania – ośmieszanie i upokarzanie. Rodzina, która powinna być oparciem dla człowieka staje się źródłem zła, traumatycznych doświadczeń i przeżyć, spowodowanych przemocą.

Przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnie występującym w naszym społeczeństwie. Niestety wciąż jeszcze pozostającym w „czterech ścianach domów”. Dotyka rodziny o różnym statusie społecznym, a nie jak dotychczas sądzono, tylko tzw. „margines społeczny”. Nie tylko alkoholik jest osobą stosującą przemoc, coraz częściej osoby dobrze wykształcone, majątne, zajmujące prestiżowe stanowiska, lubiane i szanowane przez innych zadają ból i cierpienie swoim najbliższym. Z uwagi na dużą skalę występowania przemocy domowej, jak również na jej dewastacyjny charakter w wymiarze jednostkowym jak i społecznym, przeciwdziałanie przemocy domowej jest jednym z zadań polityki społecznej, realizowanym na różnych poziomach życia publicznego w Polsce. System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021r., poz.1249 ze zm.), która m. in. wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji, określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy domowej oraz z jej osobą stosującą przemoc. Ustawodawca w art. 6 ust. 2 pkt 1 wspomnianej ustawy wyznaczył gminom opracowanie programu z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Stosownie do jej zapisów zadaniem gminy jest tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w ramach którego funkcjonuje zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, integrujący i koordynujący działalność na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Krośnice został powołany na mocy zarządzenia Wójta Gminy Krośnice Nr 85/2023/RO z dnia 19.09.2023r. Ustawodawca zobowiązał również gminy do opracowania i realizacji programu przeciwdziałania przemocy domowej. W związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy domowej konieczne jest opracowanie nowego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Opracowanie programu powierzono Gminnemu Zespołowi Interdyscyplinarnemu do spraw przeciwdziałania przemocy domowej. Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy domowej wynika również z Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) oraz Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.).

2. SYSTEM PRAWA W POLSCE

System prawa w Polsce ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim:

Art. 207 § 1 k.k. –kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat;

Art. 191 § 1 k. k. – kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbą bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechanie lub znoszenia – podlega karze pozbawienia wolności od lat 3¹;

Art. 197 § 1 k. k. – kto przemocą groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat²;

Art. 209 § 1 k. k. – kto uchyla się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączną wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzę o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

3. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Od dnia 22 czerwca 2023 roku w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicja legalna przemocy domowej, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia i mienia;
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt. 1) .

¹ Ściganie z urzędu polega na tym, że prokurator i policja prowadzą postępowanie niezależnie od woli i zgody osoby pokrzywdzonej. Wycofanie skargi lub odmowa zeznań nie jest podstawą do umorzenia postępowania, jeśli nie istnieje uzasadnienie przypuszczenia, że popełniono przestępstwo.

² Ściganie na wniosek polega na tym, że bez wniosku osoby pokrzywdzonej postępowanie w danej sprawie nie może być wszczęte.

Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, która nie wymaga już zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Między innymi wprowadzono zasadę realizacji procedury według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno- pomocowej) będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury NK napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno- pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań).

Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze NK przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Nowelizacja stanowi zatem uzupełnienie rozwiązań z 2020 roku pod postacią tzw. „Ustawy Antyprzemocowej”, która wprowadziła do porządku prawnego uprawnienie do wydawania wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Wszystkie zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydawane przez:

- Policję lub Żandarmerię Wojskową,
- Sąd - postanowieniem o udzielaniu zabezpieczenia,
- Sąd – postanowieniem o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa.

a) Przemoc domową charakteryzuje to, że:

- jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby doznającej przemocy;
- siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba stosująca przemoc jest silniejsza a osoba doznająca przemoc jest słabsza;
- naruszone są prawa i dobra osobiste – osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa osoby doznającej przemocy (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.);
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że osoba doznająca przemocy ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody, wykraczający poza społeczne zasady wzajemnych

relacji i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przemoc upokarza wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu.

Przemoc pojmowana jest także jako wywieranie wpływu na innych ludzi, w wyniku którego ich aktualny poziom rozwoju somatycznego i duchowego jest mniejszy niż potencjalny poziom rozwoju.

b) Rodzaje przemocy

1. **przemoc fizyczna:** popychanie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką lub pięściami bicie przedmiotami, ciskanie kogoś przedmiotami, parzenie polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznym miejscu, nieudzielenie pomocy są to wszystkie działania, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne;

2. **przemoc psychiczna:** która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych, takie jak wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odrzucanie uczuć, zainteresowania, szacunku stała krytyka;

3. **przemoc seksualna:** działająca w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność pożycia, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie pożycia z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, zazdrość, krytyka partnera;

4. **przemoc ekonomiczna:** nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokojenie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

5. **przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej:** wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne

6. **Inny rodzaj zachowań:** zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawienie osoby bez opieki, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

c) Fazy zjawiska przemocy

Zjawisko przemocy domowej nie jest jednorazowe. Znacznie częściej jest procesem o długiej nawet kilkuletniej historii. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Dla lepszego zrozumienia zjawiska przemocy domowej oraz trudności wynikających z podjęcia decyzji

przez osoby doświadczające przemocy o przerwaniu tego faktu, istotne jest poznanie cyklu przemocy, w którym występują trzy niezależne fazy, zmienne pod względem swej intensywności i czasu trwania: **faza narastającego napięcia** – początkiem jest wzrost napięcia, narastają konflikty. Przyczyny nie zawsze pojawiają się w rodzinie, niekiedy drobne nieporozumienia powodują eskalację sytuacji konfliktowych. Pojawia się agresja. Osoba doznająca przemocy stara się opanować sytuację – uspokaja osobę stosującą przemoc, spełnia wszystkie zachcianki, podejmuje działania, aby uszczęśliwić osobę stosującą przemoc, powstrzymać przed wyrządzeniem krzywdy. Osoby, które są krzywdzone mogą odczuwać takie dolegliwości fizyczne jak: bóle żołądka, bóle głowy, bezsenność, utrata apetytu, apatia, mogą stać się nerwowe i niespokojne. To wynik narastającego napięcia, które po pewnym czasie może być nie do wytrzymania.

faza ostrej przemocy – tu następuje wybuch nagromadzonej agresji i wyładowanie jej. Skutki jakich osoba doznająca przemocy doznaje to często podbite oko, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, a nawet śmierć.

faza miodowego miesiąca – czas skruchy i okazywania miłości. Osoba stosująca przemoc dopiero teraz dostrzega, że swoim zachowaniem, agresją skrzywdził kogoś mu bliskiego. Podejmowane są próby przeproszenia, załagodzenia sytuacji, staje się uczynny, kochający, osoba stosująca przemoc domową usprawiedliwia swoje zachowanie często przekonując ofiarę, że był to jednorazowy incydent. Ofiara wierzy w te zapewnienia i zostaje. W tej fazie ofiara nie szuka pomocy. Niestety miodowy miesiąc szybko się kończy i często rozpoczyna się faza narastania napięcia. Ofiara nadal jest zatrzymana w cyklu przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch.

Osoby stosujące przemoc w związku chcą zdobyć kontrolę i nadużywać władzę. Ponieważ ofiara jest bezpośrednim celem tego pragnienia sprawowania władzy, najczęściej jest również celem zachowań agresywnych. Jednak osoba stosująca przemoc, która chce wpłynąć na osobę doznającą przemocy, może również zdecydować się na uderzenie w inne miejsce. Jest to tak zwana przemoc pośrednia lub przemoc przez pełnomocnika. Bardzo powszechna w sytuacjach przemocy domowej, strategia ta jest niezwykle skuteczna, ponieważ jest skierowana do osób, którzy są bliscy osobie doznającej przemocy.

1) Dzieci

Fakt, że stwarza klimat, w którym drugi rodzic jest zmuszany do uległości, jest sam w sobie formą psychicznego znęcania się nad dzieckiem. Co więcej, niektóre dzieci mogą być również bezpośrednio na celowniku osoby stosującej przemoc. Na przykład mogą być zastraszane lub atakowane, gdy osoba stosująca przemoc próbuje zmusić drugiego rodzica do uległości. Alienacja rodzicielska, akt manipulacji dzieckiem w celu ingerencji w jego relacje z drugim rodzicem, jest również powszechnym aspektem pośredniej przemocy ze strony dzieci.

2) Zwierzęta domowe

Zwierzęta mogą być zastraszane lub poddawane aktom okrucieństwa przez osobę stosującą przemoc, aby zmusić osobę doznającą przemocy do uległości. Partner stosujący przemoc może również pozbawić osobę doznającą przemocy obecności ukochanego zwierzątko (lub zagrozić, że to zrobi), zmuszając do pozbycia się zwierzęcia, pozwalając mu uciec, poddając go eutanazji. Obecność zwierząt domowych w związkach przemocowych może sprawić, że osoby doznające przemocy wahają się przed odejściem w obawie, że to zwierzę zapłaci cenę decyzji podejmowanych przez człowieka.

3) Rodzina i przyjaciele

Rodzina, przyjaciele, koledzy i sąsiedzi często padają ofiarą umiejętnej manipulacji. Okłamując i przedstawiając im tendencyjny obraz rzeczywistości i sytuację osoby doznającej przemocy, osoba stosująca przemoc próbuje wpłynąć na nich i zdyskredytować taką osobę. Na ten typ przemocy narażone są zwłaszcza osoby starsze, mieszkające ze swoimi dziećmi pod jednym dachem. Mogą oni być obiektem gróźb „wyrzucenia ich”, zaprzestania oferowania im opieki związanej z chorobą, a nawet mogą być narażeni na przemoc fizyczną.

d) Kto może być osobą doznającą przemocy domowej:

1. małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni (np. rodzice, dziadkowie, pradiadkowie), zstępni (np. dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo i ich małżonkowie,
2. wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
3. rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
4. osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
5. osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
6. osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
7. osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
8. małoletni

e) Obowiązki osoby stosującej przemoc

Osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, **ma obowiązek:**

1. zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;

2. dostarczyć grupie diagnostyczno–pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno–edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;

3. ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;

4. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

4. DIAGNOZA

Zjawisko przemocy domowej jest problemem złożonym wieloaspektowym. Skuteczna pomoc osobom doświadczającym przemocy oraz ją stosującym wymaga nie tylko wiedzy o psychologicznych, prawnych i społecznych aspektach tego zjawiska, ale także umiejętności jej praktycznego zastosowania. W tym celu konieczna jest diagnoza i kontynuowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Gmina Krośnice liczy 8008 osób w tym - 3974 Kobiety oraz 4034 mężczyzn³ . Swoim zasięgiem obejmuje 22 sołectwa. Placówki oświatowe w Gminie Krośnice to:

1. Szkoła Podstawowa im. Ignacego Łukasiewicza w Krośnicach
2. Szkoła Podstawowa w Bukowicach im. Piastów Śląskich.
3. Szkoła Podstawowa im. Edmunda Bojanowskiego w Kuźnicy Czeszyckiej.

Do wyżej wymienionych placówek oświatowych uczęszcza 799 uczniów w tym do:

- przedszkola - 253
- szkoły podstawowej- 546

Informacje z Zespołu Interdyscyplinarnego w Krośnicach⁴

ILOŚĆ WYPEŁNIONYCH NIEBIESKICH KART W LATACH		
2021	2022	2023
21	11	12

ILOŚĆ OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ W LATACH		
2021	2022	2023
22	14	12

³ Dane na dzień 31.12.2023 r z Urzędu Gminy Krośnice

⁴ Dane na dzień 31.12.2023 r z Zespołu Interdyscyplinarnego w Krośnicach

Liczba spotkań grup roboczych w 2023 roku – 24

Ilość zakończonych procedur Niebieskich Kart w 2023 roku – 16 (w tym 14 Niebieskich Kart z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie, 2 Niebieskie Karty z uwagi na brak zasadności podejmowania działań).

Ilość osób skierowanych do programu korekcyjno- edukacyjnego w 2023r.- 6

Ilość pism do Sądu Rejonowego w Miliczu w 2023r. o wgląd w sytuację rodziny- 4.

W 2023r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach zorganizował szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego pn. „Zmiana Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Dokumentacja Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych. Realizacja procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI”. W szkoleniu wzięło udział 13 osób.

Działania podejmowane przez członków grupy to:

Prowadzenie rozmów z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej,

Informowanie o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.

Informacje z Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Krośnicach⁵

ILOŚĆ ZGŁOSZONYCH OSÓB NADUŻYWAJĄCYCH NAPOJE ALKOHOLOWE W LATACH		
2021	2022	2023
30	35	35

Informacje z Komendy Powiatowej Policji w Miliczu⁶

ILOŚĆ PRZESTĘPSTW POPEŁNIONYCH PRZEZ OSOBY NIELETNIE ZAMIESZKAŁE NA TERENIE GMINY KROŚNICE OGÓŁEM W LATACH		
2021	2022	2023
0	0	0

ILOŚĆ OSÓB NADUŻYWAJĄCYCH ALKOHOL SKIEROWANYCH DO PRZYMUSOWEGO LECZENIA W LATACH		
2021	2022	2023
25	26	24

⁵ Dane na dzień 31.12.2023 r z GKdsPiRPU w Krośnicach

⁶ Dane na dzień 31.12.2023 r z KPP Milicz

ILOŚĆ OSÓB DOPROWADZONYCH DO KPP MILICZ DO WYTRZEŻWIENIA Z GMINY KROŚNICE W LATACH		
2021	2022	2023
13	16	14

ILOŚĆ WSZCZETYCH POSTĘPOWAŃ DOTYCZĄCYCH ZNĘCANIA SIĘ NAD RODZINĄ W LATACH		
2021	2022	2023
3	1	6

ILOŚĆ NIETRZEŻWYCH SPRAWCÓW PRZEMOCY DOMOWEJ Z GMINY KROŚNICE W LATACH		
2021	2022	2023
13	6	8

ILOŚĆ INTERWENCJI W STOSUNKU DO OSÓB NIETRZEŻWYCH Z GMINY KROŚNICE W LATACH		
2021	2022	2023
40	38	26

ILOŚĆ PRZESTĘPSTW POPEŁNIONYCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW Z GMINY KROŚNICE W LATACH		
2021	2022	2023
97	94	49

5. CZYNNIKI KTÓRE MOGĄ WPLYNĄĆ NA OGRANICZENIE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ:

Ideą systemu przeciwdziałania przemocy domowej cytując Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 jest kompleksowa i skoordynowana działalność ukierunkowana na zdiagnozowanie przyczyn i zniwelowanie skutków występowania przemocy. Wszechstronne podejście obejmuje całokształt procesów zachodzących w środowisku domowym z problemem przemocy, zatem konieczne jest pojmowanie rodziny jako pewnego systemu oddziałujących na siebie elementów, które dążą do uzyskania równowagi. Ważne jest podejmowanie działań zarówno na rzecz osoby doznającej przemocy jak i tych które ją stosują.

Do czynników wpływających na zmniejszenia zjawiska przemocy domowej przyczynią się:

1. Rzetelna informacja o zjawisku przemocy domowej (jego przyczynach, skutkach) wśród mieszkańców gminy Krośnice w tym młodzieży.
2. Przełamywanie społecznych stereotypów przyzwalających na zachowania przemocowe.
3. Poprawa skuteczności działania instytucji publicznych.

4. Indywidualizacja rodzaju proponowanej pomocy do specyfiki problemu.
5. Rozwój nowych form pracy środowiskowej i terapeutycznej, mediacji rodzinnej (szczególnie terapii uzależnień, szkoły dla rodziców).
6. Udział osób stosujących przemoc w programach korekcyjno – edukacyjnych, które mogą doprowadzić do zaprzestania stosowania przemocy domowej.
7. Udział osób stosujących przemoc domową w programach psychologiczno terapeutycznych.
8. Szkolenia osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej w Krośnicach.

6. GŁÓWNE CELE I ZAŁOŻENIA

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej w Gminie Krośnice, a tym samym budowanie skutecznie działającego systemu uwzględniającego lokalne uwarunkowania i rozmiary zjawiska. Zasadniczym celem programu, do którego osiągnięcia ma służyć realizacja zadań zaplanowanych w programie, jest ograniczenie problemu i skali skutków przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Krośnice na lata 2024-2030 został opracowany na podstawie, Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29.07.2005 r. (Dz. U z dnia 2021 poz. 1249 ze zm.), Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krośnice na lata 2021 – 2027.

a) CELE PROGRAMU

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Krośnice.
2. Rozwój współpracy w zakresie budowy spójnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Koordynacja działań lokalnych podmiotów wobec zjawiska przemocy.
4. Podnoszenie świadomości społeczeństwa oraz różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy domowej w zakresie skali i możliwości przeciwdziałania temu zjawisku.
5. Zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc, a w szczególności zwiększenie skuteczności dla osób doznających przemocy.
6. Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i pomocy rodzinie w szczególności udzielenie pomocy osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie.
7. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy domowej.
8. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
9. Nawiązanie współpracy z kościołami i przeprowadzenie wykładów na temat przemocy domowej w ramach nauk przedmażeńskich.

10. Edukacja dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem, rozwiązywaniem konfliktów w ramach profilaktyki przemocy domowej.

11. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

b) CELE PROGRAMU BĘDĄ REALIZOWANE PRZEZ:

1. Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy domowej.
2. Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy domowej.
3. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy domowej.
4. Zapewnienie możliwości profesjonalnego wsparcia dla osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc (porady psychologa, pedagoga, prawnika, podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy).
5. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.
6. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy domowej.
7. Udzielanie pomocy osobom doznającej przemocy domowej.
8. Kształtowanie postaw społeczności lokalnej poprzez działania edukacyjne, profilaktyczne i informacyjne.

c) ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

1. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy przemocy domowej.
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.
3. Promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.
4. Edukacja dzieci i młodzieży oraz dorosłych w zakresie przemocy domowej. Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

7. DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Systematyczne monitorowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Krośnice.
2. Analiza skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą.
3. Organizowanie zajęć informacyjno – edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat wiedzy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
4. Systematyczne podnoszenie wiedzy na temat przemocy domowej w szczególności wśród pracowników socjalnych, policjantów, pedagogów.
5. Udzielanie informacji na temat procedur ochrony prawnej i wsparcia dla osób doznających przemocy i świadków przemocy domowej.

6. Edukacja dzieci na temat radzenia sobie ze stresem i agresją.
7. Ulotki informacyjne na temat problemu zjawiska przemocy i przeciwdziałania przemocy domowej
8. Zwiększenie dostępności do instytucjonalnej pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc, a w szczególności zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy.
9. Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy domowej przez instytucje oraz w miejscach ich zamieszkania lub pobytu.
10. Informowanie osób doznających przemocy o instytucjach i formach pomocy.
11. Informowanie osób stosujących przemoc o konsekwencjach popełnianego czynu oraz kierowanie do instytucji korekcyjno – edukacyjnych.
12. Pomoc z zastosowaniem różnych rodzajów form pomocy (interwencja, wsparcie, poradnictwo, edukacja, terapia, monitoring i kontrola stanu bezpieczeństwa).
13. Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez osobę stosującą przemoc (odseparowanie osoby stosującej przemoc od osoby doznającej przemocy, działania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc).
14. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego w skład którego wchodzi instytucje na podstawie zawartych porozumień z: Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krośnicach, Gminną Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnicach, Komendą Powiatową Policji w Miliczu, Niepublicznym Zakładam Opieki Zdrowotnej w Krośnicach, Szkołami Podstawowymi w Krośnicach i Bukowicach, kuratorami zawodowymi przy Sądzie Rejonowym w Miliczu, organizacją pozarządową „Bona Fide” oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Miliczu.
15. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.
16. Wypracowanie procedur interwencji wobec osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc, opracowanie planów przemocy.
17. Monitorowanie sytuacji w rodzinie w których dochodzi do przemocy ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci.
18. Rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska linia” 800 120 002
19. Realizacja procedury „Niebieska Karta” przez organy do tego powołane. Sporządzenie corocznego raportu na temat występowania zjawiska przemocy na terenie gminy Krośnice i podjętych działaniach.

8. ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I GRUP DIAGNOSTYCZNO - POMOCOWYCH

Integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład zespołu oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności przez:

1. Diagnozowanie problemu przemocy domowej,

2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
5. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową. Zespół interdyscyplinarny tworzy grupy diagnostyczno-pomocowe w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach.
6. Powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
7. Monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
8. Kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
9. Składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art.66c ustawy z dnia 20 maja 1971r. – Kodeks wykroczeń.

Do zadań grupy diagnostyczno - pomocowej należy:

1. Ocena sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
2. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
3. Zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
4. Realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
5. Występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
6. Występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971r.- Kodeks wykroczeń;
7. Monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
8. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;

9. Informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

9. PROWADZENIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY:

1. propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
2. edukacja przedmałżeńska i rodzinna,
3. obalanie mitów na temat przemocy,
4. szkolenia na temat przemocy dla kadr służb pomocy społecznej i innych podmiotów realizujących program,
5. prowadzenie zajęć wychowawczych oraz informacyjno - edukacyjnych zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia zjawiska przemocy rówieśniczej,
6. wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujących życie bez przemocy,
7. udział w kampaniach ogólnopolskich,
8. dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
9. prowadzenie tablic informacyjnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej,
10. publikowanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnicach oraz Urzędu Gminy w Krośnicach informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,
11. działalność Punków Konsultacyjnych dla Ofiar Przemocy,
12. rozwój sieci instytucji wspierających osoby doznającej przemocy – w szczególności konsultacje psychologiczne.

10. PROWADZENIE DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY POPRZECZ:

1. podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”
2. współpracę w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno - pomocowych

11. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Wójtowi Gminy Krośnice sprawozdanie z realizacji Programu.

12. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

W toku realizacji programu zakłada się pozyskiwanie środków finansowych na jego kontynuowanie z budżetu gminy oraz środków własnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

UZASADNIENIE

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U.2021.1249 ze zm.) zmienione zostały przepisy dot. procedury „Niebieska Karta” oraz rozwiązania mające służyć poprawie sytuacji osób dotkniętych przemocą domową.

Wobec powyższego konieczne jest opracowanie nowego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.